

Pris: 25c

Papur Pawb

Hydref 2004

Rhif 302

Cyffro yn y Cemist!

Fel sy'n hysbys i bawb yn y pentref, mae'r fferyllfa ar y stryd fawr wedi ehangu lawr llawr i ddarparu pob math o nwyddau ar gyfer marchogaeth, gan gynnwys dillad, sgidiau a bwts, a chyfrwyau. Aeth gohebydd a ffotograffydd prysur *Papur Pawb* ar ymweliad brys i gael y stori'n llawn – a chawsant gryn ddychryn gan gredu bod lleidr pen ffordd yn mynd i ymosod arnynt! Ond roedd eu hofnau'n ddisail – cawsant groeso cynnes gan Catherine Jones, ei gwr Gary, a Leslie a Beth, y ddwy gynorthwywraig – a Bourbon, y ceffyl! Tywyswyd ein staff o amgylch y siop gan Catherine.

“Rydyn ni wedi ehangu'r adran i anifeiliaid. Ar wahan i'r *Farmers' Co-op* yn y dre, does yna unman yn yr ardal yn gwerthu'r math yma o beth, a does dim dewis helaeth iawn yno. Felly dy'n ni ddim yn cystadlu a neb lleol, dim ond ar catalogau. Mae ein prisiau 'run peth ar catalogau, a does dim rhaid talu am y cludiant. Mae pobl yn dod mor bell a Thywyn ac Aberaeron. Cyn hir bydd gennym wefan hefyd, a gall pobl archebu ar-lein.”
– *parhad tudalen 2*

Bourbon y ceffyl, ac ar ei gefn, y marchog deur Gary Jones. Yn barod ar gyfer eich hanghenion i gyd y mae Catherine, gwraig Gary, gyda Leslie Capener-Jones a Beth Trubshaw.

Effaith y storm yn creu llifogydd

Cafodd Arwel Griffiths a'i fab David, 68 Maes y Deri sioc anferth fore Llun, 4 Hydref wrth iddynt ddeffro i sŵn y glaw mawr yn gynnar yn y bore. Wrth iddynt edrych drwy'r ffenestr gwelsant eu gardd ffrynt dan droedfedd o ddŵr ac roedd y lefel yn prysur godi ac o fewn modfeddi i ddod mewn i'r tŷ. Hyn oll a Julie ei wraig a'i ferch Rachel ym Mhwllheli ar wyliau.

Hoffai Arwel ddiolch yn fawr iawn i'r Frigâd Ddan am ymateb mor brydlon i'w alwad ac am eu cymorth parod.

Yn ogystal roedd iard Ysgol Gynradd Tal-y-bont dan ddŵr unwaith eto. Mae rhieni, staff a'r plant wedi dioddef llifogydd ar yr iard ers blynnyddoedd ac wedi cael llond bol ar ddiffyg ymateb gan Gyngor Ceredigion ar y mater. Yn dilyn cyfarfod blynnyddol Llywodraethwyr maent wedi danfon llythyr cryf i gwyno am y sefyllfa.

Papur Pawb

Golygyddion Cyffredinol:	Eleri a Gwilym Huws Pengwern, Tal-y-bont, Ceredigion Cysyllter â golygyddion y mis. Carys Briddon	(01970) 832231 gwh@aber.ac.uk
Tynnu lluniau:		
Teipyddes:		
Bont-goch:	GOHEBYDDION LLEOL Hilda Thomas, Cwmere, Bont-goch	832295
Parsel Henllys:	Dilys Morgan, Alltgoch	832498
Eglwysfach:	Wendy Fuller, Pandy, Ffwrnais	(01654) 781312
Taliesin:	Ann Humphreys, Llys Teg, Taliesin	832571
Tal-y-bont:	Aileen Williams, Maesmeillion	832438
	Kathleen Richards, Y Bryn	832201
Tre'r Ddôl:	Susan Lewis, Maesgwyn, Tre'r Ddôl	832429
Maes y Deri:	Eirlys Jones, 91 Maes y Deri	832483
Cadeirydd:	CYMDEITHAS PAPUR PAWB Robat Gruffudd, Bryngwyn, Tal-y-bont	832718
Ysgrifennydd:	Megan Mai, Gwynionydd	832384
Trysorydd:	Gwyn Jenkins, Maes Gwyn, Tal-y-bont	832560
Aelodaeth:	Aileen Williams, Maesmeillion	832438
Hysbysebion:	Wendy Fuller, Pandy, Ffwrnais	(01654) 781312
Plygwyr:	Lyn Hammonds, Beti Jenkins, Dafydd Parri, Gwenllian Parry-Jones	
Dosbarthwyr:	Enid Gruffudd, Susan Lewis, Gwenllian Parry-Jones, Eurllys Jones (Tanysgrifiadau)	

Cyhoeddir gan Gymdeithas Papur Pawb gyda chymorth
Cyngor Celfyddydau Cymru - Bwrdd Gorllewin, a Bwrdd yr Iaith Gymraeg

Cyffro yn y Cemist!

— parhad o dudalen 1

Mae Gary a Catherine wedi bod yn rhedeg fferyllfa Borth a Thalybont ers 6 mlynedd bellach, ac maent wedi ceisio adfer y lle i'w ysblander gynt, pan oedd Dai Davies wrth y llyw.

“Ar ol i Dai ymddeol, roedd y siop yn cynnig llai a llai o nwyddau a gwasanaethau, felly ein nod yw gwellar safon eto.”

Lawr llawr, mae fel byd arall ers i'r seler gael ei gweddnewid – mae dewis eang o ddillad i oedolion a phlant; nid dim ond dillad marchogaeth, ond pob math o ddillad cynnes ac ymarferol. Mae yna stafell wisgo bwrpasol, ac wrth drio sgidiau, gallwch fwynhau paned o goffi ffilter ffres (Y Lolfa – talwch sylw!)

Meddai Catherine, “Mae marchogaeth ceffylau yn dod yn fwy a mwy poblogaidd ym mhob man, ac mae llefydd fel canolfannau marchogaeth Rheidol a Thaliesin wedi gweld cynnydd yn eu busnes.”

Mae'r siop ar agor ddydd Sadwrn nawr hefyd ar gyfer codi presgripsiwn, sy'n ddefnyddiol i'r sawl ohonom sy'n gweithio. Pob lwc i'r busnes – mae'n galonidd gweld pobl yn mentro, a gobeithio y bydd yn hwb i eraill. Rhaid rhoi gair o glod iddynt am yr arddangosfa o nwyddau lliwgar y tu allan i'r siop, hefyd – atgof o'r hyn a fu, pan yr oedd y stryd fawr yn frith o siopau a bwrllwm!

Llaethdy

Tal-y-bont a'r Cylch

Yn dosbarthu i:

Tal-y-bont, Pentrebach, Taliesin,
Llancynfelyn, Tre'rddol, Ffwrnais,
Eglwysfach a Glandyfi

Cysylltwch â

Dylan neu Catherine

Ffôn: 01970 832516

Newuadd Goffa Tal-y-bont

RHAGHYSBYSIAD

Dyddiad y Ffair Nadolig
Sadwrn, 27 Tachwedd 2004
Manylion Pellach yn
y rhifyn nesaf

NEUADD
GOFFA
TALYBONT

Cyngerdd gan ddisgyblion

YSGOL PENWEDDIG

Nos Wener, 15 Hydref
am 7.30 o'r gloch

Llywydd y noson:

Mr Hefin Jones

(Prifathro Ysgol Gyrodol Talybont)

Pris mynediad: Oedolion £3; Plant £1

Gwneir cynnes i bawb

Clwb Nos Wener

TALWRN Y BEIRDD

Nos Wener, 15 Hydref
am 8 o'r gloch
yn y Llew Du, Tal-y-bont

Meuryn: Y Prifardd
Huw Meirion Edwards
Timau: Bro Ddyfi,
Gwesty'r Emlyn, y Cwps
ac, wrth gwrs, Tal-y-bont!

‘Dewch draw am noson
o hwyl a sbri,
A siawns i gefnogi'n hogie ni!’

Dyddiadur

HYDREF

- 10 Bethel** 10 Undebol Noddfa,
Bow Street
Nasareth
Rehoboth 5 Bugail
Eglwys Dewi Sant: Gweler
yr hysbysfwrdd
- 12 Clwb Ffermwyr Ifanc Tal-y-bont.** Noson hyfforddi
barnu stoc y sir.
- 14 Sefydliad y Merched Tal-y-bont.** Miss Jocelyn Henry ‘Y
Cynhaeaf’
- 15 Clwb Nos Wener.** Talwrn y
Beirdd, 8 p.m. Y Llew Du
- 17 Bethel** 10 Gweinidog
Nasareth 10 Glynn Morgan
Rehoboth 5 Dr J. Tudno
Williams
Eglwys Dewi Sant: Gweler
yr hysbysfwrdd
- 18 Merched y Wawr Tal-y-bont a'r Cylch.**
- 19 Clwb Ffermwyr Ifanc Tal-y-bont.** Noson hyfforddi
barnu stoc y sir
- 24 Bethel** 2 Mr Alun Creunant
Davies
Nasareth 10 Tudor Davies
Rehoboth 10 Bugail
Eglwys Dewi Sant: Gweler
yr hysbysfwrdd
- 26 Clwb Ffermwyr Ifanc Tal-y-bont.** Ymarfer ar gyfer yr
Eisteddfod (Neuadd Tal-y-
bont)
- 28 Sefydliad y Merched Tal-y-bont.** Cyfarfod Blynnyddol
- 31 Bethel** 10 Parch John Tudno
Williams
Nasareth 10 Gordon
Macdonald
Rehoboth
Eglwys Dewi Sant: Gweler
yr hysbysfwrdd

TACHWEDD

- 1 Cymdeithas Sioe Tal-y-bont.** Neuadd Goffa, 8 p.m.
- 2 Sefydliad y Merched Taliesin.** Hanes Machynlleth
yng Nghanolfan Treftadaeth
Machynlleth
Clwb Ffermwyr Ifanc Tal-y-bont. Ymarfer ar gyfer yr
Eisteddfod (Neuadd Tal-y-
bont)

S. F. BYRNE

Adeiladwr a Saer Maen

Ffôn: 01970 832068

M: 077626 20309

Gwneir pob math o waith

- 4 Clwb Ffermwyr Ifanc Tal-y-bont.** Cystadleuaeth y Sir –
Eisteddfod y Sir
- 6 Clwb Ffermwyr Ifanc Tal-y-bont.** Cystadleuaeth y Sir –
Eisteddfod y Sir
- 7 Bethel** 10 Gweinidog
Nasareth 5 Bugail (C)
Rehoboth 10 Parch William
Owen
Eglwys Dewi Sant: Gweler
yr hysbysfwrdd
- 9 Clwb Ffermwyr Ifanc Tal-y-bont.** Noson yng ngofal y
Cadeirydd
- 11 Sefydliad y Merched Tal-y-bont.** Sgwrs gan Mr Ivor
Richard, ‘Y Rheilffordd’
- 14 Bethel** 6 Parch Irfon Evans
Nasareth 10 Bugail
Rehoboth 5 Bugail
Eglwys Dewi Sant: Gweler
yr hysbysfwrdd
- 15 Merched y Wawr Tal-y-bont a'r Cylch.** Yr artist
Ogwyn Davies, Tregaron
- 16 Clwb Ffermwyr Ifanc Tal-y-bont.** Trip i'r sinema
- 21 Bethel** 10 Parch Ifan Mason
Davies
Nasareth 5 Parch Irfon
Evans
Rehoboth 10 Dr Rhidian
Griffiths
Eglwys Dewi Sant: Gweler
yr hysbysfwrdd
- 23 Clwb Ffermwyr Ifanc Tal-y-bont.** Ymweld â Glan y Môr,
Clarach
- 25 Sefydliad y Merched Tal-y-bont.** Cwis
- 28 Bethel** 10 Trefn lleol
Nasareth 10 Elwyn Pryse
Rehoboth 10 Bugail
Eglwys Dewi Sant: Gweler
yr hysbysfwrdd
- 30 Clwb Ffermwyr Ifanc Tal-y-bont.** Cwis

Os am gynnwys manylion am
weithgareddau eich mudiad neu'ch
sefydliad yn nyddiadur y mis, dylech
anfon y manylion llawn at Aileen
Williams, Maesmeillion, Tal-y-bont
(01970 832438) o leiaf ddeng niwrnod
cyn y rhifyn nesaf o Papur Pawb.

BWRDD YR IAITH
GYMRAEG • WELSH
LANGUAGE BOARD

Golygyddion y rhifyn hwn oedd
Ceri, Helen a Dafydd Saer.
Golygyddion rhifyn mis Tachwedd
fydd Mair Nutting (832027) a
Beryl Evans (832344). Rhaid i'r
newyddion fod yn llaw'r
golygyddion erbyn
dydd Gwener 5 Tachwedd a bydd y
papur yn y siopau
ddydd Gwener 12 Tachwedd.

Cydymdeimlad

Cydymdeimlwn yn ddiffuant â Sandra a Patrick Laverty, Siona a Ciara, Heulwen Haf, Tal-y-bont, ar farwolaeth mam Sandra ym Mhlas Cwm Cynfelyn, Clarach, ddydd Sul 19 Medi, sef Mrs Sarah Jones, gynt o Banc-y-felin, Tal-y-bont. Cynhaliwyd yr angladd yn yr Amlogfa ddydd Gwener 24 Medi gyda'r Parch. Richard Lewis yn gwasanaethu.

Dyweddio

Llongyfarchiadau i Gerwyn Jones a Non Baker, Frondeg, 1 Penrhiw, Tal-y-bont, ar eu dyweddïad yn ddiweddar, ac i Kelly Green, Pantglas, Tal-y-bont, ar ei dyweddïad â Matthew Bishop, 5 Maes-y-felin, Penrhyn-coch.

Pen-blwydd Hapus!

Llongyfarchiadau a phob dymuniad da i Dafydd Parry, Cwm-glas, Tal-y-bont, a oedd yn dathlu ei ben-blwydd yn 80 oed ar 22 Medi.

O'r Ysbyty

Da clywed fod Mrs Gwyneth Evans, Tyrrell Place, a Mrs Llywela Evans, Caerдова, Tal-y-bont, wedi gwella ar ôl bod yn yr ysbyty yn ystod yr haf.

Penblwydd Hapus!

Llongyfarchiadau a chofion cynnes i Mrs Dilys Hughes, Llys Awel, Tal-y-bont, sy'n cyrraedd carreg filltir bwysig iawn ar 8 Hydref.

Brysiwch Wella

Pob dymuniad da am wellhad buan i Janet Jones, Llwynglas, Tal-y-bont, ac i Eirian Roberts, Maes-y-deri, y ddwy wedi cael llawdriniaeth yn ddiweddar yn Ysbyty Bronglais.

Cydymdeimlad

Cydymdeimlwn â theulu Mrs Kerry, Pentrebach, a fu farw'n ddiweddar.

Bedydd

Ddydd Sul 3 Hydref yng nghapel Chwilog, bedyddiwyd Elan Llwyd Edwards, wyres Hefin a Rita Llwyd, Gerddi'r Ffynnon, Aberystwyth, a merch fach Siriol Haf ac Osian. Pob dymuniad da i'r teulu.

Llongyfarchiadau

Llongyfarchiadau i Janet a John Morgan, Moelgoch, Tal-y-bont ar enedigaeth wyr cyntaf sef Benjamin Charles Vaughan Butcher.

I.O. Thomas a'i Fab
Cigydd, Penygarn
Cig Ffres i'r Rhewgell, Selsig Cartref
Oen Cymru, Cig Eidion Gorau
Ffôn: (01970) 828447

Pobl a Phethe

Dathlu Priodas Ruddem yn Tynrhelyg

Llongyfarchiadau mawr i Carol ac Evan Evans ar ddathlu 40 mlynedd o fywyd priodasol yn ddiweddar. Diolch i paparazzi Papur Pawb am y llun!

18

Llongyfarchiadau i Liz Chadbourne, Pentrebach ar ei phenblwydd yn 18 oed.

Dwy Chwaer yn Dathlu

Dymuniadau gorau i Ceri a Holly Morgan, James Street. Dathlodd Ceri ei phenblwydd yn un-ar-hugain ym mis Medi, ac mae Holly'n ddeunaw y mis hwn.

Genedigaeth

Llongyfarchiadau i Nigel Ebenezer a'i wraig Lorraine sydd bellach yn byw yn Swindon ar enedigaeth merch, Cerys. Dymuniadau gorau i Mamgu a Dadcu, sef Haydn ac Iris Ebenezer, Morawel, Maes-y-Deri.

Gwellhad Buan

Gwellhad buan i Richard Burnham, Salon Leri, a dreuliodd ddiwrnod ym Mronglais yn dilyn anhwylder yn ddiweddar.

Cydnabyddiaeth

Dymuna Sandra, Patrick a'r teulu ddiolch am bob cynhaliaeth a gafwyd yn ystod cyfnod anodd o salwch ac ar ôl marwolaeth mam Sandra, Sarah Jane Jones.

Nofwyr o Fri

Mae Clwb Nofio Aberystwyth yn mynd o nerth i nerth ar hyn o bryd, diolch i nofwyr talentog ifanc o Dal-y-bont. Erbyn hyn mae Rhydian a Hefin Evans, Sion Southgate, Rhian a Nia Jones ac Elen a Sam Ebenezer yn mynychu'r Clwb yn rheolaidd. Cyrhaeddodd Sam y rownd derfynol mewn gala yn Abertawe yn ddiweddar, a daeth yn ail yng nghystadlaethau Ceredigion yng Nghastellnewydd Emlyn. Mae'r mamau hefyd yn haeddu medal am eu cludo i'r holl ymarferion.

MERCHED Y WAWR TAL-Y-BONT A'R CYLCH

Croesawyd yr aelodau ar ddechrau'r tymor newydd ar 20 Medi gan y Llywydd, Mrs Elizabeth Evans. Y gŵr gwadd oedd Mr William Griffiths, Llanbadarn, cyn-brifathro Ysgol Cwmpadarn, a chafwyd noson bleserus yn ei gwmi wrth iddo adrodd storiâu difyr a chynnal cwis. Diolchwyd iddo ar ran yr aelodau gan Ellen ap Gwynn. Roedd aelodau'r pwyllgor wedi paratoi lluniaeth ysgafn, a bu'r aelodau yn mwynhau paned a sgwrs i gloi'r noson.

Dilyn ei dad

Llongyfarchiadau i Ellis Ifan, Llys Alaw a enillodd y wobr gyntaf am ysgrifennu barddoniaeth, dan 12 oed yn Eisteddfod Tregaron yn ddiweddar. Mae well i Gwenallt dal ei afael yn ei le ar dîm y talwrn.

Hwyl Cerddorol yn y Llew Du

Sefydlwyd nosweithiau cerddorol gwefreiddiol yn y Llew Du tua blwyddyn yn ôl gan Judith Hopkins, Dafydd Saer a Charles Hopkins unwaith y mis, ac mae nifer o gerddorion talentog megis y gitarydd Anthony Griffiths yn ymweld. Ceir canu byrfyfyr ac mae Judith wedi paratoi llyfrynau yn cynnwys geiriau fel bod pobl yn medru ymuno yn y canu. Mae'n bleser clywed llais swynol Judith a gweld bysedd chwim Anthony a Dafydd yn gweu alawon mor ddeheuig. Mae gan Sue Powell, y dafarnwraig newydd, organ drydan yn llechu ym mherfeddion yr adeilad, ac mae croeso i unrhyw un ei defnyddio – efallai y cawn glywed ei seiniau pâr dros y gaeaf. Rhowch ganiad i'r Llew Du i gael gwybod pryd mae'r sesiwn nesaf.

Cartref Newydd

Gobeithio y bydd Vicky Ellis yn hapus yn ei chartref newydd yn Bryn Awelon, Tre'r-ddôl.

Cydymdeimlad

Cydymdeimlwn â Glenys Griffiths a'r teulu, Stryd y Felin, Tre'r-ddôl ar golli ei mam yn ddiweddar.

Gwellhad Buan

Dymunwn wellhad buan i Mrs Lila Williams, Stryd y Gogledd, Tre'r-ddôl sydd yn yr ysbyty.

Penblwydd Hapus yn 40

Bu dathlu mawr yn y Llew Gwyn yn ddiweddar gan fod Keith Hughes wedi cyrraedd y 40.

Y Fframdy
Mae'r gweithdy yn darparu gwasanaeth fframio dychmygus o'r safon uchaf.
Cewch ddewis o amrediad eang o siapiau gosod a fframiau.
Bydd y fframdy'n gallu darparu ar gyfer unrhyw anghenion unigol.
Y Fframdy, Glanceri, Y Borth,
Ceredigion SY24 5JA
Ffôn: 01970 871042
Symudol: 07773 846659

Ysgol Gymunedol Tal-y-bont

Trip i'r Llyfyrgeall Genedlaethol

Ar y deuddegfed o Fedi, aeth plant blwyddyn pump a chwech Ysgol Gymunedol Tal-y-bont i'r Llyfyrgeall Genedlaethol.

Aethon ni i weld dwy arddangosfa yn Oriol Gregynnog ar yr ail lawr. Roedd un o ffotograffau a'r llall yn beintiadau o ffermydd ac anifeiliaid. Dechreuon ni yn yr oriel ac edrychom ni ar wahanol weithiau celf yn portreadu amaethyddiaeth yng Nghymru. Yn yr oriel hefyd, roedd delw o fuwch wedi ei wneud o wellt.

Cawsom ni fap degwm o'r bedwaredd ganrif ar bymtheg a chwestiynau i ateb am y gweithiau celf. Buom yn gweithio'n galed drwy'r bore cyn cael cyfle i fwyta ein brechdanau. Diolch i Rhodri am ei waith yn trefnu ac yn parato'r gwaith ar ein cyfer.

Ar ôl cinio aethon ni i'r Drwm i weld y sioe o'r enw Caneri, Gwylan a Bran. Enw y cymeriadau oedd Beth a'r Porthor. Roedd Beth yn teimlo fod pawb yn gas iddi hi, a doedd hi ddim yn hyderus iawn am ei hunan. Doedd hi ddim yn gallu sefyll ar ei thraed ei hunan. Ond rhoddodd y Porthor tri thasg iddi hi ac wedi ateb y tasgau roedd hi'n gweld ei bod yn werthfawr a doedd hi ddim yn mynd i adael pawb i ddweud wrthi beth i'w wneud yn y dyfodol.

Luke, Garmon, Tiffany a Siôn Iori

Ymweliad a Fferm Berthlwyd

Ar Fedi 15fed, aethon ni i fferm Berthlwyd.

Dangosodd Mr Jones gi coch i ni.

Wedyn gwelon ni ddefaid.

Roedd fferm Berthlwyd yn organig.

Roedd Mr Jones yn credi fod tua 700 o ddefaid ganddo.

Roedd y llythrynau DO ar ei cefne nhw.

Roedd DO yn golygu David Owen.

Dangosodd Mr Jones cec iddo ni.

Wedyn gwelon ni ddwy iar gan Mrs Jones.

Roedd gan Mr Jones hwrdd syffoc yn pwysu tua saith deg kg.

Peter, Gruffudd a Dylan

Enillodd Reian o'r Dosbarth Derbyn wobwr ar Radio Ceredigion yn ddiweddar. Dyma Tomo yn cyflwyno ei wobwr iddo.

Cymdeithas Papur Pawb

Nos Iau, 16 Medi, yn Ystafell y Cyfeillion, Neuadd Goffa Tal-y-bont, cynhaliwyd Cyfarfod Blynyddol Cymdeithas Papur Pawb, dan gadeiryddiaeth Robat Gruffudd. Roedd nifer dda o gefnogwyr yn bresennol, a chafwyd adroddiad ar waith y flwyddyn gan Gwilym Huws, un o'r golygyddion cyffredinol, ac adroddiad ariannol gan y Trysorydd, Gwyn Jenkins. Diolchwyd i Rita Llwyd am ei gwaith fel ysgrifenyddes y Gymdeithas dros nifer o flynyddoedd. Etholwyd y canlynol i weithredu fel Pwyllgor: Cadeirydd – Robat Gruffudd; Is-gadeirydd – Gwenallt Llwyd ab Ifan; Trysorydd – Gwyn Jenkins; Ysgrifenyddes – Megan Mai; Golygyddion Cyffredinol – Gwilym ac Eleri Huws.

Diolchwyd i bawb oedd wedi ymgymryd â'r gwaith o olygu a dylunio rhifyn yn ystod y flwyddyn, ac i bawb a gyfrannodd mewn unrhyw ffordd at lwyddiant y papur. Roedd pawb yn falch o glywed fod dau dîm newydd o olygyddion yn ymuno â'r 'hen stêjars' ar gyfer y flwyddyn 2004/05, sef Rhian Evans, Glanrafon a Catrin Jenkins, Ynyseidiol, a Bleddyn a Delyth Huws, Henllan. Yn ogystal, gobeithir cael nifer o unigolion i ymuno â thimau rheolaidd er mwyn magu profiad ar gyfer y dyfodol.

Gwnaed apêl arbennig ar holl ddarllenwyr *Papur Pawb* i roi gwybod i Olygyddion y Mis, neu'r Golygyddion Cyffredinol, am unrhyw beth sy'n digwydd o fewn yr ardal.

Trip Ysgol Sul Bethel

Teithiodd llond bws o aelodau'r Ysgol Sul i Oakwood ar ddechrau'r mis i fwynhau diwrnodd ar y reids. Roedd yn driph hanesyddol – doedd Enoc ddim yr un dyn wrth ddychwelyd ar ôl ei brofiad ar reid erchyll y Megaphobia!

C. FF. I. Tal-y-bont

Ailddechreuodd y Clwb Ffermwyr Ifanc ar nos Fawrth 7 Medi gyda Sosial Fach yng ngofal Derek Davies, Tynddraenen. Braf oedd gweld nifer o aelodau newydd yn ymuno â ni. Ar y nos Fawrth ganlynol cafwyd noson o ddawnsio llinell yng ngofal Mrs Dulcie James, a rhaid dweud fod y bechgyn yn llawer gwell na'r merched am lwyddo i gofio'r holl symudiadau!

Nos Fawrth, 21 Medi cynhaliwyd twrnamnt pŵl yng Nghlwb Golff Capel Bangor, ymarfer ar gyfer y nos Wener ganlynol lle bu amryw o'r aelodau yn Llanddewi-brefi yn cystadlu yn Chwaraeon Dan Do y sir. Er i ni gymryd rhan ym mhob cystadleuaeth, o'r darts i'r chess, ni chawsom unrhyw lwyddiant.

Os oes ganddoch ddiddordeb mewn ymuno â ni, mae croeso mawr i chi gysylltu ag Aled Llŷr ar 01970 880826 neu unrhyw un o'r aelodau eraill.

CODI Tŷ NEU ESTYNIAD?

Iwan Jones, Technegydd Pensaernïol
Gellimanwydd, Tal-y-bont, Ceredigion SY24 5HJ
01970 832760

AM EICH HOLL ANGHENION BRODWAITH, CROESBWYTH A THAPESTRIAU

GALWCH YN PWYTHAU'R SGUBOR

GER SIOP GOFFI A
CHREFFTAU PENNAU,
RHYDYPENNAU, BOW
STREET, ABERYSTWYTH
FFÔN: 01970-820122

A DAVIES TRYDANOL

Tŷ Morben Isaf
Derwenlas
MACHYNLLETH
Powys SY20 8SR

ALAN DAVIES Ffôn 01654 781213

D H TAXIS

Teithiau Pell ac Agos

**0831 094774
Cartref: 01970 832349**

Ysgol Gymunedol Llangynfelyn

Barbeciw Bendigedig

Ar nos Iau, Medi 16eg, cynhaliwyd noson arbennig gan Gymdeithas Rieni Athrawon Ysgol Gynradd Llangynfelyn, er mwyn dangos yr ystafell ddosbarth newydd sydd wedi ei sefydlu yn y caban, ac hefyd i'r rhieni gael cyfarfod â Mr Prysor Mason Davies, y Pennaeth newydd. Braff oedd cael croesawu Mrs Menna Evans yn ôl i'r ysgol – nid i weithio y tro hwn, ond i agor y dosbarth newydd yn swyddogol. Roedd pawb wrth eu bodd yn sylwi ar y dodrefn a'r adnoddau newydd yn y caban, a rhaid diolch yn galonnog iawn i'r Gymdeithas Rieni ac Athrawon am gyllido hyn. Tra bod yr oedolion yn mwynhau y caban newydd, a mwynhau cwn poeth a byrgers, cafodd y plant eu diddori gan Mr Brian Wayne.

Mrs Menna Evans

Caneri Gwylan a Brân

Cafodd disgyblion blwyddyn 5 a 6 y fraint o fynychu perfformiad Arad Goch o "Caneri, Gwylan a Brân" yn theatr Y Drwm, yn y Llyfrgell Genedlaethol. Roedd y perfformiad, oedd yn gyfuniad o fideo ac actio byw, yn wefreiddiol, ac yn annog y gwylwyr i ymchwilio a dysgu, gan fod gwybodaeth yn agor drysau o gyfleuon. Cafwyd taith ddiddorol y tu ôl i ddrisau caeedig y Llyfrgell, ac yna cafwyd gweithgareddau ymarferol a diddorol, oedd yn datblygu sgiliau ymchwiliol. Roedd y plant wrth eu bodd.

Ar Drywydd y "Scarlets"

Drwy garedigrwydd adran gymunedol Clwb Rygbi y "Scarlets", derbynnywyd tocynnau am ddim i blant i fynychu y gêm rhwng y "Scarlets" a Chaeredin, ar barc y Strade. Felly, ar nos Sadwrn, Medi 25ain, aeth llond bws mini o ddisgyblion yr ysgol i'r gêm, lle cafodd pawb eu plesio yn arw gan y tywydd braff, y gêm gyffrous, a'r ffaith i'r "Scarlets" ennill yn gyfforddus. Ond efallai mai uchafbwynt y noson oedd aros yn McDonalds ar y ffordd adref!

Pêldroedio

Llongyfarchiadau mawr i dim peldroed pump bob ochr yr ysgol am gystadlu cystal yn nhrnament Pêldroed yr Urdd yng Nghanolfan Hamdden Plasrug, ddydd Iau, Medi 30ain. Perfformiodd y tim yn arbennig o dda, gan orffen yn drydydd ar ddiwedd y dydd.

Codi arian at achos da

Bu aelodau o Ysgol Sul Bethel yn cynnal oedfa yng Nghartref Tregerddan yn ddiweddar. Ar ddiwedd y gwasanaeth diolchodd John Owen Ellis i'r plant am eu gwaith, a chyfeiriodd at y gofal a gafodd gan ei gymdogion, Anwen Howard a'i phlant Carys a Geraint pan oedd yn byw yn y Glyn yn Nhal-y-bont. Cyflwynwyd sic o £160.00 i Matron y cartref gan blant un o'r dosbarthiadau hyn. Buont yn gwneud mân waith fel torri porfa a golchi ceir ffrindiau ac aelodau y capel yn ystod yr haf ac mae canmol wedi bod ar safon eu gwaith.

Campwraig ar Gefn ei Cheffyl

Prynodd Caryl Williams, Penrhos, Tal-y-bont ei cheffyl diweddaraf, Coed-fryn Secret Agent (neu Jay, fel mae hi'n ei alw), sydd yn geffyl rhan-frid Cymraeg, ar ddechrau mis Ebrill. Maent wedi bod yn cystadlu'n llwyddianus mewn *dressage* ers 30 Mai gan ddod yn 3ydd, 4ydd a 6ed. Ers hynny maent wedi bod yn cystadlu ym mhob man ac wedi cynrychioli tîm ieuenctid Clwb Marchogaeth Bae Ceredigion ym Mhembre, lle daeth Caryl a'r tîm yn gyntaf. Maent wedi dod yn gyntaf chwech gwaith, ac wedi cael chwech gwobr arall o ail i chweched. Byddant yn cystadlu yn y cynghreiriau gaeaf yn Lluet dros y gaeaf, lle bydd Caryl hefyd yn datblygu sgiliau neidio Jay. Pob lwc i'r ddau ohonynt!

Tafarnwyr Newydd yn y Llew Du!

Mae tenantiaid newydd wedi symud i'r Llew Du. Yn y llun mae Sue Powell a'i brawd Richard, gyda'u rhieni, Bill a Maureen. O'r Barri yn ne Cymru mae'r teulu'n dod. Bu Sue'n gweithio mewn tafarnau ers dros 20 mlynedd, ac hefyd yn gyrru bysus yng nghyffiniau Caerdydd am dros ddeng mlynedd. Mae Sue hefyd wedi bod yn astudio'r gyfraith dros y flwyddyn ddiwethaf, ac mae'n gobeithio parhau a'u hastudiaethau. Mae'r teulu'n ddiolchgar iawn am y croeso cynnes maent wedi ei dderbyn gan nifer o drigolion y pentref, ac maent yn bwriadu aros yma am flynyddoedd lawer.

Salon Leri
Pob agwedd o drin gwallt gan Richard
10am-7pm
Llun-Gwener
(01970) 832 674

GAREJ DAVMOR
M.O.T., Gwasanaeth, Batris a Theiars
Gellir llogi car, fan neu fws mini i'w gyrru eich hun
www.davmorgarage.co.uk
Ffôn: 01970 832278

afraith
Martin Davis MA
Gwasanaethau Cyfieithu addasu ysgrifennu ymchwil golygu sgrïptio
Is-y-Coed Tre Taliesin Machynlleth Powys SY20 8JG
ffôn/ffacs (01970) 832230 e-bost afraith@celtic.co.uk

Siop y Pethe
Aberystwyth
Llyfrau a Recordiau
(01970) 617120

Taith i Ethiopia

Yn ddiweddar, treuliodd Henry Lamb, Glandŵr, Tal-y-bont, gyfnod ar waith maes yn Ethiopia fel rhan o'i ymchwil i hanes daearegol yr ardal, a dyma ran o'r dyddiadur a gadwodd yn ystod y cyfnod hwnnu.

Llyn Tana, yn ucheldir gogledd Ethiopia, yw tarddle'r Nil Las. Mae'n llyn mawr, tua 70m ar draws, ei ddyfroedd yn goch gan laid yn cael ei gario gan yr afonydd ar nentydd bychain sy'n ei fwydo, ar ynysoedd bach coediog yn y dŵr yn gartref i fynachdai â'u waliau pren yn gyforiog o beintiadau Beiblaidd, lliwgar. Mae'r bobl leol yn pysgota o ganwau bregus, neu yn eu defnyddio i gario llwythi pendrwm o goed tân. Treuliais rai wythnosau ar y llyn hwn yn ddiweddar gyda thîm o gydweithwyr o Gymru ac Ethiopia gan ddefnyddio cwch modur bychan i dowio peiriant a allai weld yn ddwfn i mewn i laid y llyn i ddangos yr haenau sydd wedi datblygu yno dros filoedd o flynyddoedd.

5 Medi, 6 y bore: a hithau'n doriad gwawr, mae'r llyn yn dawel – tipyn gwahanol i'r storm fellt a tharanau a gawsom neithiwr. Welais i erioed y fath law! Mae hi bron yn ddiwedd y tymor gwlyb; yn fuan bydd y monsŵn yn dod i ben a bydd yr awyr las yn para hyd fisoedd y gwanwyn.

Roedd hi'n ddiwrnod marchnad yn Gorgora ddoe a heidiau o bobl dlawd iawn yn cerdded yno gan gario popeth dan haul ar eu pennau – sachau o rawn, basgedi o gywion ieir byw, a chrwyn anifeiliaid. Gwelsom bileri anferth o graig – olion hen losgfynddoedd – a mwynhau tawelwch y cestyll yn y dref. Yn eglwys brydferth Gebre Birhan Selassie cyfrifais 432 o angylion yn edrych i lawr arnaf o'r nenfwd pren, hardd.

6 Medi, 12.30 o'r gloch: rydym yn y cwch yn teithio i'r de. Mae'r llyn fel gwydr ar haul yn danbaid. Cawsom ginio o beli cig a phasta, a golchi'r llestri yn nŵr y llyn. Oherwydd y gwres llethol rydym yn taflu llond pwcedi o ddŵr drosom ein hunain bob hyn a hyn, ond cyn dod i mewn i fae Kusula cawsom gyfle i neidio i mewn i'r llyn browngoch i nofio.

7 Medi: neithiwr fe godwyd y pebyll ar benrhyn bach yn ymyl y jeti. Mae'r bae bychan hwn yn hyfryd, gyda bryn coediog ac eglwys y pentref ar yr ochr bellaf. Aeth Mohammed, un o'n cydweithwyr, i'r pentref, a dychwelyd gyda llond basged o boteli cwrw – ac roedd dŵr y llyn yn ddefnyddiol iawn fel oergell! A dyna noson hyfryd a gawsom, yn chwerrthin am ben straeon Mohammed, gan fwynhau swper blasus o *chilli con carne* a phwdin siocled – a digon o gwrw oer i'w olchi i lawr! Roedd gwres y dydd wedi pylu erbyn hynny, a chawsom ein suo i gysgu gan sŵn y tonnau bach yn torri ar y lan.

Yn y bore, cerdded i'r pentref a bwyta bara ac yfed te melys yn y stryd fwdlyd, gan wyllo merch yn coginio math o gremgog ar ddarn o fetel dros dân. Does yr un cerbyd yma o gwbl, ar sŵn uchaf sydd i'w glywed yw clochdar y ceiliogod. Daeth bachgen lleol, Zenemu, i'n helpu i dynnu'r pebyll i lawr a rhoddais 50 birr (£3) iddo i brynu llyfrau ysgol. Mae e'n 17 oed ac wedi colli ei fam a'i dad.

Ar ein ffordd yn ôl i brifysgol Bahir Dar, caswom gyfle i aros ychydig ar ynys Dek lle roedd cloch a wnaed o gasyn ffrwydryn yn hongian ar gangen coeden ger y jeti, i'w chanu pan oedd y llong fferi'n dynesu.

Nawr rhaid rhoi sgwrs ar ganlyniadau'r gwaith maes, cyn pacio'r holl offer, ei yrru i Addis Ababa a rhoi'r cyfan – a ni'n hunain – ar awyren i deithio'n ôl i Aberystwyth.

A dyna'r cyfnod yn Ethiopia ar ben – gwaith oedd e, cofiwch, nid gwyliau! Mae canlyniadau'r arolwg daearegol yn ddiddorol iawn, fodd bynnag, felly mae siawns dda y cawn fynd yn ôl rywbryd eto yn y dyfodol i barhau'r ymchwil.

Henry Lamb ar y chwith

Jim Williams

Trist yw gorfod ffarwelio a'n cyfaill hoff Jim Williams. Roedd Jim yn ffrind i bawb, yn hael ei gymwynasau, yn barod a'i wen ac yn gwmmiwr heb ei ail. Roedd ganddo gymaint o storïau doniol, a stor o wybodaeth am hanes a chymeriadau Talybont.

Ganed ef yn Ty Hir, Eglwys Fach, a'i fagu Yn Plas-y-Mynydd, ac fel Jim Plas-y-Mynydd yr adnabyddid ef gan lawer. Treuliodd ei ddyddiau cynnar yn ardal Talybont, gan fynd i ysgol y pentref ac yn i ysgol Ardwyn. Oddi yno ymunodd ar Awyrlu ble'i prentisiwyd i fod yn dechnegydd radio a thrydanwr, ac yna yn ddiweddarach yn beilot awyrennau, "Air Craftsman, 1st class." ac yn sgil hynny cafodd gyfle i deithio'r byd. Roedd yn wybodus iawn am ddaearyddiaeth y gwledydd y bu'n ymweld a nhw a byddai bob amser yn dangos diddordeb yn y gwledydd pell ac yn amlach na pheidio yn gallu dweud, "Pan oeddwn i yn rhywle neu gilydd!" a dyna chi'r drws yn agor ar ei hanes ef yn cwrdd a hwn a hwn yn ble bynnag. Ond ni ellir curo'r stori amdano'n defnyddio'i awyren i ddod a moto beic Dei Preis nol bob cam o Ddenmarc i Dalybont. Mae'n siwr ei fod yn torri pob rheol, ond roedd gwneud y gymwynas hon a hen ffrind yn bwysicach na rheolau'r awyrlu bid siwr.

Priododd ferch o Dalybont, Sara Margaret seren ei fywyd. Priodi yn Llundain a byw yno am ychydig, ond dod yn ol i fyw yn Bristol House, Talybont. A dyna bar golygus oedden nhw ill dau, ac wedi parhau i fod felly ar hyd eu hoes.

Yn y cyfnod hwn gweithiai Jim fel peirianydd i J.D.Lloyd, cwmni adeiladu yn Aberystwyth, ac roedd yn ymwneud a gosod sustemau gwres canolog mewn tai a gweithfeydd yn yr ardal.

Pysgota oedd ei ddiddordeb mawr, ac enillodd gap dros Gymru fwy nag unwaith yn y gamp honno. Roedd yn hoff o bysgota yn y llynnoedd o gwmpas Talybont, ond hefyd teithiai ar draws Gymru gyfan wrth ddilyn y diddordeb hwn, gan wybod y ffordd i'r holl leoedd cyfrin ble roedd yr eog ar brithyll yn teyrnasu. "Welsoch chi'r eog yn gwau ei ffordd lan y Tywi wrth edrych dros ochor y bont ger Llangadog?" gofynnodd i mi fwy nag unwaith. "Mae'n werth i chi jwmpo mas o'r car i edrych.", finne'n gwneud, ond weles i mo'r eog. I lygaid Jim yn unig oedd yr olygfa honno!

Ganwyd tri o blant i Jim a Sara Margaret, Christine sy'n byw ar hyn o bryd yn Birmingham, Michael yn Seland Newydd a Jane sydd yn byw yn Nhynparc, Llandre, ac sydd wedi gofalu yn dyner iawn am ei thad am y blynyddoedd olaf hyn, ac am ei mam a flynyddoedd cyn hynny.

Mae gwacter mawr ar ol Jim i'w lu ffrindiau ac yn enwedig i'r rheini a fyddai'n galw yn Nhy'n Parc ac yn derbyn croeso cynnes Jane a Dafydd. Os oedd y clyw yn pallu, dim ond i chi wrando, byddai ei straeon bob amser yn ddifyr ac yn llawn gwybodaeth. Gobeithio ein bod wedi gwrando digon ac na fydd ei stôr o hanesion yn mynd yn ango. Diolch Jim.

Enid Gruffudd

ANGEN
Anifeiliaid Tew
(i'w lladd mewn
lladd-dy lleol)

Cysylltwch â Tegwyn Lewis
Capel Bangor 880627

Cawod Defaid Symudol
ARTHUR MORGAN
Dosbarthwn a gwaredwn 'dip defaid'

Angorfa, Y Ferwig, Aberteifi
01239 615085 Mobeil 0421 786292

James Memorials

Am
GOFEBAU ARBENNIG
BEDDARGRAFEIADAU
AUNEWYDDU O SAFON
ARWYDDION AR DAL A
BUSNESAU

Gofynnwch am bantiffed
rhad ac am ddiwrnod

James Memorials
Vicarage Crossing,
Llandre, Bow Street
Ffôn: (01970) 820 111

Argraffu 5-lliw
a gwasanaeth di-ail:
holwch Paul am bris
ar paul@yloffa.com

yloffa
TALYBONT CEREDIGION SY24 5UH
01970 832 304
yloffa@yloffa.com
www.yloffa.com

Papur Pawb 25 Mlynedd yn ôl

Rhai pytiaau wedi eu dethol o rifyn Hydref 1979

MART TALYBONT

pris sebol a gabwyd am lunegol ac frys, ond dyda ei eleni wedi syrthio'n ôl i beniau 1979, a'r dybiaeth gyffrodd yw heb ailor y ddiwedd wedi cyrraedd i arddod graddau fel bod y cyfnewid yn gorwyo'n gyflym. Mae'n hysbysu bod Ffrainc wedi cael drws rhyngwladol ac y tynor drwyddo drws.

Bu teir mart yn Nhalybont eleni, a'r dystiolaeth yw fod delaid y cychi lws wedi gwerthu'n well nag yn awson, oher y si eiddo'n ôl i'r blaith heb y gorchodog yn rhyw ddiwedd mli o bennau yn llai ei pecti ar ddiwedd y tynor.

Tybed a ddaw prisiau asgheron amathu i lawr!

Mae tynor y marchnadoedd delaid yn dirwys i bes, aef y prynwyr, yn ffermyr a gwerthu'r delaid digid; ond mae'r gwerthu'r delaid yn ffermyr sy'n cyflawni asgher y ffermyr a llawer iawn o'r delaid a ddydd heb wedi'r gwerthu, a lws ar eu dwylo. Y brenau am lws yw, ond yn unig y pris wedi gostwng o wyth bent i ddeg

gwr y ddiwedd oher y lwsedd, ond nad oes gwybodaeth o'r gwbl am ddiwedd mags, ac o gwybodaeth, mae'r prynwyr yn cael mwy o ddewis yn y ffermyr ac yn ddiwedd y gwr yw unig, a gweidd delaid wedi yn gwerthu am ddiwedd mags y lwsedd yn gorfol mwyd adre heb gwybodaeth o'r gwbl. Y Gwasanaeth Ffermyr wedi yn cael y ciod y ddiwedd ddiweddaf am y

Hoci yn mynd o nerth i nerth

Mae tymor yr hoci wedi dechrau unwaith eto ac mae gan Ysgol Tal-y-bont ddau dîm yn cystadlu yn y gynghrair eleni o dan arweiniad Jane Bailey, Troedrhwiweiri, Bontgoch. Collwyd nifer o chwaraewyr profiadol ar ddiwedd tymor ddiwethaf ac felly mae llawer o'r aelodau yn newydd i gystadlu yn erbyn ysgolion eraill. Er hynny maent wedi dechrau'n addawol iawn gan ennill un a cholli un.

Gwersi Gitâr, Gitâr Fas, Drymiau

a Mandolin, Bouzouki, a Banjo 5-tant

Dafydd Saer BMus
832141

CYNGOR CYMDEITHAS CEULANAMAESMAWR

Wedi gwyliau'r haf daeth y Cynghorwyr ynghyd nos Lun olaf o Fedi gyda'r Cadeirydd, Cyng. Delyth Ifan yn estyn croeso i bawb. Cytunwyd bod cofnodion mis Gorffennaf yn adroddiad cywir.

Adroddwyd bod Adran Prifffyrdd y Cyngor Sir wedi dechrau ar y gwaith o gwteri i arbed dŵr rhag llofn groes y ffordd ger Gorwelion.

Gosodwyd bin ail gylchu ychwanegol ger y cae bach ar gyfer poteli plastig yn y gobaith o leihau'r sbwriel a adewir ger y banciau.

Yn dilyn ymholiad y Cyngor yma fis Ebrill diwethaf ynglŷn â chael palmant o Maes-y-deri at y fynwent, ymateb Ymgynghorydd Cefnffyrdd i'r Asiantaeth Ffyrdd yw nad yw'n bosibl gwneud hyn gan nad yw'r Awdurdod yn berchen tir o gwbl ar ochr y ffordd yma.

Aflwyddiannus hefyd fu cais y Cyngor ym mis Mai i gael arwyddion ger Penlôn i ddynodi'r cyffyrdd yno. Y rhesymeg tu ôl i hyn yw nad oes damweiniau wedi digwydd yn y man hyn yn ystod y pum mlynedd diwethaf ac am fod y lleoliad o fewn cyfyngiad cyflymder deg milltir ar hugain yr awr a gweledd digonol o gwmpas y gyffordd hefyd.

Y mae archwiliad i sylwadau i Gynllun Datblygu Unedol y Sir ar fin dechrau. Rhoddwyd gwybod i'r Arolygydd bod y Cyngor yma'n parhau i gadw at y sylwadau gwreiddiol wnaed ar rai polisiau yn y cynllun.

Erbyn hyn, mae gweithred gyfreithiol wedi'i chwblhau rhwng y Cyngor Sir a'r Cyngor Cymuned sy'n ychwanegu cornel o dir Maes-y-deri at y rhan bresennol ddefnyddir fel maes chwarae. Bydd y Clwb Ieuenctid yn gwneud defnydd o'r tir yma.

Hysbyswyd Adran llwybrau'r Cyngor Sir ym mis Awst fod rhai prennau llawr y bompren ger Glanceulan yn beryglus gan fod y pren oddi tanynt wedi pydru. Addawyd ymgymryd a gwaith o osod prennau newydd yn fuan. Bu problem arall ar yr un llwybr oherwydd fod dŵr yn gorlifo o'r draen gyda'r ochr. Disgwylir y bydd hyn yn cael sylw gan yr Adran Prifffyrdd.

Y mae Cymdeithas Elerch ym Montgoch yn ymdrechu i gael neuadd a man chwarae yno ac yn trefnu gweithgareddau tuag at hyn. Cytunodd y Cyngor Cymuned i'w helpu gyda threfnu goleuadau ar goeden Nadolig yno eleni.

Deallwyd fod y ceisiadau cynllunio canlynol wedi'u caniatáu, cais amlinellol i godi tŷ ger Hengoed; arwydd newydd i'r Fferyllfa; estyniadau yn Llysmeirion, Cytringan a Ceulan House. Gwybodaeth hefyd fod y cais i godi chwech tŷ yn lle tri ar safle'r ystâd newydd ger yr ysgol wedi'i ganiatáu.

Trafodwyd cais am estyniad i sied amaethyddol yn Neuadd Fawr a chais i greu safle parcio car o flaen Frondeg.

Yn ystod mis Awst gosodwyd lliidiart bach ar gyfer cerddwyr ger lliidiardau dwbl y fynwent.

Rhoddir gwybod hefyd i swyddogion Adran yr Amgylchedd o'r Cyngor Sir am gerbydau'n cael eu gadael ger Bwlch y garreg a Dolrhuddlan yn y gobaith y gallant drefnu i'w clirio oddiyno.

Goronwy Jones

CYFLE GWYCH I HYRWDDO EICH CWMNI

Hoffai Llywodraeth Cynulliad Cymru glywed gan gwmnïau sy'n awyddus i fynegi diddordeb mewn noddi **Gwobrau'r Gymraeg mewn Gofal Iechyd 2005**.

Gwahoddir chi i fod yn rhan o'r rhaglen flynyddol arloesol hon, sy'n gwobrwyo ac yn annog arferion sy'n dangos sensitifrwydd ieithyddol ar gyfer cenedl sy'n dod yn fwyfwy dwyieithog. Mae yna saith categori sy'n ymwneud ag amrywiol agweddau'r maes gofal iechyd.

Yn dilyn llwyddiant Gwobrau 2004, a ddenodd gryn sylw, caiff Gwobrau 2005 eu cyflwyno eto gan y Gweinidog dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol.

Drwy fynegi eich cefnogaeth i'r iaith Gymraeg, gallech elwa'n fawr fel cwmni. Bydd cyfleoedd marchnata ar gael drwy gydol yr ymgyrch, yn ogystal ag yn yr achlysur cyflwyno gyda'r Gweinidog yng ngwanwyn 2005.

Cewch fwy o fanylion gan:

Gethin Edwards

Uned Iaith Gymraeg y GIG

Llywodraeth Cynulliad Cymru

Llawr 4 Parc Cathays 2

Caerdydd CF10 3NQ

Ffôn: 029 2082 5712

Ebost: uned-yr-iaith@wales.gsi.gov.uk

Dyddiad cau ar gyfer mynegi diddordeb: 25 Hydref 2004

www.cymru.gov.uk

Dynes yn cael y gorau o'n Cricedwyr!

Ar ôl cipio tlws Ail Adran Cynghrair Gorllewin Cymru y llynedd, doedd dim disgwyl i dîm cyntaf Clwb Criced Talybont i ychwanegu unrhyw dlwsau at eu casgliad eleni, ond eto mi gafwyd tymor llwyddiannus o griced. Do, mi gafwyd ambell grasfa, yn enwedig oddi cartref yn erbyn y pencampwyr Llanybydder, ond llwyddwyd i osgoi disgyn yn ôl i'r ail adran, cafwyd pedair buddugoliaeth nodedig, tair gêm gyfartal, ac un gêm hynod a bythgofiadwy yn Rhaeadr Gwy ar derfyn y tymor.

Simon-Lloyd Williams – gwella gydag oedran

Cyfarfu Talybont â gwyr sir Faesyfed ar y pumed o Fedi, gan wybod y byddai'r buddugwyr yn esgyn i'r trydydd safle yn y tabl terfynol. Roedd chwaraewyr pwysig o'r ddau dîm yn absennol, a chyfanswm tala o 118 gafodd Talybont wrth fatio'n gyntaf. Ond, diolch i faesu gwyd gan Aled Vaughan a Simon Jones, erbyn diwedd y prynhawn roedd batiad Rhaeadr yn ymddangos yn fregus: 116 am 7 wiced. Penderfynodd Kevin Jenkins i droi at y troellwr Jim Vaughan, a gipiodd ddwy wiced yn syth. Yn nhyb rhai dyma fyddai diwedd y gêm, gan mai ond deg chwaraewr oedd gan y tîm cartref. Ond, roedd un arf arall gan y gwyr o Bowys! Sylwodd eu capten fod y

ddynes garedig a fu'n darparu te yn dal i fod yno yn gwylio'r gêm, felly yn dilyn gwers gyflym mewn sut i ddal bat, danfonwyd hi i'r maes. Rhoddodd dolc i bêl nesa Vaughan dros bennau'r maeswyr ac i ebargofiant. Felly dyna oedd hanes tymor Talybont – disgyn o'r drydedd safle i'r chweched oherwydd dynes te Rhaeadr Gwy!

Bu nifer o berfformiadau gwirioneddol dda, fodd bynnag, a chynhaliwyd noson wobrwyo yn ddiweddar i gofnodi rhai ohonynt. Yn ôl y disgwyl, y cyn-chwaraewr gyda thimau ieuencid Swydd Warwick, Jim Vaughan, oedd seren y batio, gan sgorio'n gyson ac ennill cyfartaledd o dros 40. Derbyniodd gymorth gwerthfawr oddi wrth Clive Cook, a dyfarnwyd gwobr arbennig i'r batiwr o'r Borth i ddiolch am ei gyfraniad i'r clwb, ac yntau ar fin mudo i Ganada. Cafodd Alastair Rhodes dymor arall i'w gofio. Cipiodd dros ugain o wicedi, gan gynnwys chwech mewn un gêm i sicrhau buddugoliaeth ysgubol yn erbyn Llanymddyfri. Fel gwin coch da, mae Simon Lloyd-Williams yn gwella gydag oedran, ac iddo yntau y dyfarnwyd y wobwr am y sgor uchaf eleni – 114 heb fod allan yn erbyn ail dîm Aberystwyth. Cafodd darllenwyr *Papur Pawb* y cyfle i ddilyn helyntion ein tîm ieuencid – Barcutiaid Talybont – yn rhifyn mis Medi, a braf yw cael adrodd y llwyddodd nifer o'r chwaraewyr ifanc i gyfranau at y tîm cyntaf, yn enwedig yn ystod ail hanner y tymor. Bwrodd capten y Barcutiaid, Aled Vaughan, dair sgor o dros hanner cant, ac hefyd fe gipiodd y wobwr am y maeswr gorau. Yn ogystal, cafwyd perfformiadau da iawn gan y bowlwyr ifainc, megis Rhodri Griffiths a Robbie Taylor. O ystyried y talent sydd o fewn y dalgylch, bydd yn rhaid i hen stejars fel finau i ddechrau poeni am eu lle yn y tim!

Owen Roberts

Noddwr Newydd i'r ail dîm

Mae ail dîm Clwb Pêl-droed Tal-y-bont wrth eu bodd a'r cit newydd ac mae'r diolch i Heulwen Astley, perchennog siop Spar Tal-y-bont am noddi'r wisg. Gobeithio daw llwyddiant i'r tîm yn sgîl eu gwedd-newidiad.

PÊLDROED

Yr Eilyddion yn rhagori

Amddiffyn Tal-y-bont yn gadarn y tro hwn.

Gyda thîm cyntaf Tal-y-bont yn gorwedd ar waelod tabl Adran Gyntaf Cynghrair Cambrian Tyres Aberystwyth, braf yw medru adrodd am lwyddiannau'r ail dîm. Mae'r eilyddion ar hyn o bryd yn sefyll yng nghanol tabl yr Ail Adran gyda chwe phwynt o bedair gêm. Enillwyd dwy gêm hyd yn hyn gan gynnwys buddugoliaeth gampus o 2-1 oddi cartref ym Machynlleth. Sgoriwyd y goliau gan Richard Jones a Keith Hutchins.

Nid oes gan y tîm cyntaf yr un pwynt ar ôl chwarae saith gêm. Yn y gêm ddiweddaraf yn erbyn yr hen elyn Bow Street, dim ond un tîm oedd ynddi yn yr hanner cyntaf. Gallai Bow Street fod wedi sgorio llond het o goliau ond gyda Mark

Davies yn ysbrydoledig yn y gôl i Dal-y-bont bu'n raid i'r ymwelwyr fodloni ar un gôl gan Gerwyn Evans ar ôl chwe munud o'r chwarae. Yn syth ar ôl yr egwyl sgoriodd Gerwyn eto, ar ôl blerwch yn yr amddiffyn, ond wedi hynny daeth Tal-y-bont yn ôl i'r gêm. Bu bron i Ian Taylor sgorio ac yna fe rwydodd yr eilydd James Fox gan sicrhau diwedd glo cyffrous i'r gêm. Ond yn y munudau olaf sgoriodd Phil Evans i Bow Street a daeth y gêm i ben gyda Thal-y-bont yn waglaw unwaith yn rhagor.

Gyda gemau anodd i ddod, mae'n anodd gweld o le y daw y pwyntiau ond gellir bod yn sicr y bydd y bechgyn yn dyfalbarhau hyd y diwedd. GJ

TEIARS HUW LEWIS TYRES

Tre'r Ddôl, Machynlleth, Powys SY20 8PN

Ffôn: 01970 832255 Ffacs 01970 832429

hefyd ar agor yn

Rhodfa'r Parc, Aberystwyth

Ffôn: 01970 636774

Am bris cystadleuol ar bob math o deiars, ecsôsts, ac ati, cysylltwch â gwasanaeth lleol...

- Dewis eang o deiars
- Balansio Electronig
- Ecsôsts
- Tracio
- Brêcs
- Ar agor 6 diwrnod yr wythnos

